

Reflectie- en zelfevaluatieformulier

☐ GS1 ☐ GS2 ☐ LIO

Nr



Lesgeven? De MACS !

Student-leerkracht

School en gemeente

Vak(ken)

Vakmentor(en)

Toelichting

In dit **Reflectie- en Zelfevaluatieformulier** omschrijven we de beoogde leraarcompetentie in observeerbaar gedrag. Binnen elk deel komen verschillende aspecten uit het didactisch referentiekader (DRK) en MACS-model aan bod. In het eerste deel ligt de focus op (vak)didactiek en in het tweede deel op persoonlijkheidsaspecten en klasmanagement. De grijs tinten geven telkens aan in welke mate de lesgever een aspect beheerst.

Laat je bij je reflecties (sterktes, werkpunten, verbeteracties) **inspireren door de feedback** die je van je vakmentor(en) en stagebegeleider(s) hebt gekregen. Kruis ook bij elk onderdeel - bij wijze van synthese - **je eigen oordeel** aan op de schaal.

Kom op het einde tot een **samenvattende reflectie**. Tracht concreet te zijn over de wijze waarop je eventuele werkpunten kan aanpakken.

onvoldoende

voldoende

goed

zeer goed

uitmuntend

1. (Vak)didactiek

1.1 Beginsituatie inschatten en hier motiverend op inspelen

De leerkracht verzamelt voorafgaand aan de les aan een nieuwe klasgroep, in een ander lokaal, ... geen informatie over de bredere beginsituatie (lokaal en inrichting, leerlijn, klasgroep, individuele aandachtspunten, ...).

De leerkracht peilt tijdens de les amper tot niet naar de aanwezige voorkennis of ervaringen, doet weinig met deze input en gaat nauwelijks na of de les bij het niveau aansluit.

De leerkracht verzamelt voorafgaand aan de les aan een nieuwe klasgroep, in een ander lokaal, ... informatie over de bredere beginsituatie (lokaal en inrichting, leerlijn, klasgroep, individuele aandachtspunten, ...).

De leerkracht peilt naar de aanwezige voorkennis of ervaringen, houdt eerder wisselvallig rekening met deze input en stemt de les beperkt af op het niveau.

De leerkracht verzamelt voorafgaand aan de les aan een nieuwe klasgroep, in een ander lokaal, ... informatie over de bredere beginsituatie (lokaal en inrichting, leerlijn, klasgroep, individuele aandachtspunten, ...) en houdt hiermee rekening in de onderwijsaanpak. De leerkracht verzamelt voorafgaand aan de les informatie over de aanwezige voorkennis of ervaringen.

De leerkracht peilt tijdens de les naar de aanwezige voorkennis of ervaringen, houdt

De leerkracht speelt eerder wisselvallig in op de beginsituatie en andere kenmerken van de doelgroep.	rekening met deze input en stemt de les actief af (of stelt deze bij) op basis van het niveau.
De leerkracht speelt op motiverende wijze in op de beginsituatie en andere kenmerken van de doelgroep.	
Sterke punten:	
Werkpunten:	
☐ onvoldoende ☐ voldoende ☐ goed ☐ zeer goed ☐ uitmuntend	

1.2 Doelen formuleren en leerinhouden structureren		
De leerkracht formuleert de lesdoelen niet in lijn met de vooropgestelde eindtermen/minimumdoelen.	De leerkracht formuleert lesdoelen in lijn met de eindtermen/minimumdoelen.	De leerkracht formuleert de lesdoelen chronologisch volgens hoe ze aan bod komen tijdens de les, in lijn met de eindtermen/minimumdoelen.
De leerkracht formuleert vage, eenzijdige, weinig relevante en/of onhaalbare lesdoelen die geen observeerbaar leerlingengedrag ¹ bevatten (bv. kennen, begrijpen, weten).	De leerkracht formuleert de lesdoelen in observeerbaar leerlingengedrag (bv. de leerlingen passen toe, de leerlingen sommen op,).	De leerkracht formuleert de lesdoelen in observeerbaar leerlingengedrag. De lesdoelen zijn haalbaar en samenhangend.
De leerkracht voorziet leerinhouden die niet aansluiten bij de eindtermen/minimumdoelen.	Indien van toepassing: de leerkracht formuleert lesdoelen die eenzijdig gelinkt zijn aan één sleutelcompetentie of die een eenzijdige cognitieve focus hebben.	Indien van toepassing: de leerkracht formuleert lesdoelen die gelinkt zijn aan meerdere sleutelcompetenties en/of die een cognitieve, psychomotorische, sociaal-affectieve focus hebben.
	De leerkracht voorziet relevante leerinhouden die aansluiten bij de eindtermen/minimumdoelen.	De leerkracht voorziet relevante leerinhouden die aansluiten bij de eindtermen/minimumdoelen. Indien relevant integreert de leerkracht de actualiteit, actueel onderzoek, actuele praktijkvoorbeelden. De leerkracht structureert de leerinhouden in opbouwende lijn.
Sterke punten:		
Werkpunten:		
☐ onvoldoende ☐ voldoende ☐ goed ☐ zeer goed ☐ uitmuntend		

1.3 Leerlijn opzetten en structureren		
De leerkracht geeft onvoldoende blijk van methodiek en structuur: de les past niet in een opgaande leerlijn, en/of bestaat uit onlogisch opgebouwde of niet op elkaar aansluitende lesfasen.	De leerkracht integreert de les in een opgaande leerlijn. De les is logisch opgebouwd en duidelijk gestructureerd.	De leerkracht integreert de les in een opgaande leerlijn. De les is logisch opgebouwd en duidelijk gestructureerd.
		De leerkracht benoemt de doelen en (indien relevant) het verband tussen eerdere, toekomstige en vakoverschrijdende leerinhouden.
Sterke punten:		
Werkpunten:		

¹ Om de leesbaarheid te verhogen hanteren we leerlingen, waarbij er ook sprake is van studenten (hogere onderwijs) of cursisten (volwassenenonderwijs)

☐ onvoldoende ☐ voldoende ☐ goed ☐ zeer goed ☐ uitmuntend

1.4 Didactische werkvormen en ondersteunend lesmateriaal gebruiken

De leerkracht varieert onvoldoende op het vlak van didactische werkvormen en/of kiest didactische werkvormen die niet optimaal in staat stellen om vooropgestelde doelen te bereiken. Gerichtheid op de leerdoelen en/of doelgroep ontbreekt alsook oog voor vakdidactische klemtonen.	De leerkracht gebruikt didactische werkvormen op een doel- en doelgroepgerichte manier. De geselecteerde didactische werkvormen dragen bij aan activerend onderwijs in functie van het leerrendement van leerlingen.	De leerkracht gebruikt didactische werkvormen op een doel- en doelgroepgerichte manier. De geselecteerde didactische werkvormen dragen bij aan activerend onderwijs in functie van het leerrendement van de doelgroep. Motiveren, activeren, coachen en structureren zijn optimaal geïntegreerd in functie van het leerrendement van de leerlingen, in lijn met de vakdidactische klemtonen.
De leerkracht gebruikt het lesmateriaal zonder kritische blik en oog voor foutieve en/of gedateerde inhoud.	De leerkracht is nog zoekende op het vlak van een evenwicht tussen motiveren, activeren, coachen en structureren, in lijn met de vakdidactische klemtonen.	Waar relevant zet de leerkracht complexere didactische werkvormen (bv. hoekenwerk, (online) begeleid zelfstandig leren, practica, rollenspel, ...) en/of een ICT-gerelateerde aanpak in.
De leerkracht gebruikt lesmateriaal dat nauwelijks aanzet tot activering van het leerproces.	De leerkracht gebruikt het lesmateriaal op een didactisch verantwoorde manier en past dit aan waar nodig (bv. foutieve en/of gedateerde inhoud).	De leerkracht differentieert op het vlak van didactische werkvormen om aan te sluiten bij het leerprofiel, de leerstatus en/of de leervoorkeur.
De leerkracht gebruikt lesmateriaal dat niet of onvoldoende aansluit bij de leerdoelen en de doelgroep.	De leerkracht gebruikt doel- en doelgroepgericht lesmateriaal dat aanzet tot activerend en aanschouwelijk onderwijs.	De leerkracht gebruikt het lesmateriaal op een didactisch verantwoorde manier, past dit aan waar nodig (bv. foutieve en/of gedateerde inhoud) en verrijkt dit verder indien relevant.
		De leerkracht gebruikt doel- en doelgroepgericht lesmateriaal dat aanzet tot gestructureerd, aanschouwelijk en activerend onderwijs, met oog voor variatie.

Sterke punten:

Werkpunten:

☐ onvoldoende ☐ voldoende ☐ goed ☐ zeer goed ☐ uitmuntend

1.6 Het leerproces coachen en evalueren

De leerkracht bouwt noch tijdens het lesverloop noch op het einde van de les een evaluatie in waardoor het bereiken van de leerdoelen niet wordt opgevolgd.	De leerkracht bouwt formatieve evaluatie in tijdens of op het einde van de les waardoor het bereiken van de leerdoelen wordt opgevolgd.	De leerkracht integreert verschillende formatieve evaluatievormen bij aanvang, tijdens en/of op het einde van de les waardoor het bereiken van de leerdoelen wordt opgevolgd.
De leerkracht organiseert de les onvoldoende. Het leren verloopt daardoor ongestructureerd, impliciet en te toevallig. Er worden te veel leerkansen gemist.	De leerkracht organiseert de les voldoende. Het leren verloopt behoorlijk gestructureerd en is voldoende aantoonbaar. Er worden genoeg leerkansen aangeboden en waargemaakt.	De leerkracht organiseert de les overtuigend. Het leren verloopt gestructureerd en is aantoonbaar. Er worden veel leerkansen aangeboden en waargemaakt.
	De leerkracht geeft actief groeigerichte feedback, vooral als leerlingen dit vragen.	De leerkracht geeft actief (gedifferentieerde) groeigerichte feedback, zowel op vraag van de leerlingen als op eigen initiatief.
		De leerkracht betreft de doelgroep actief bij de evaluatie (bv. peerevaluatie, zelfevaluatie) en koppelt hierover terug.

Waar wenselijk speelt de leerkracht in op leerbehoeften op individueel niveau of niveau van de klasgroep.				
Sterke punten:				
Werkpunten:				
☐ onvoldoende	☐ voldoende	☐ goed	☐ zeer goed	☐ uitmuntend

1.7 Taalcompetenties inzetten				
De leerkracht hanteert geen Standaardnederlands.	De leerkracht hanteert Standaardnederlands.	De leerkracht hanteert Standaardnederlands.		
De leerkracht beheerst beperkte gespreksvaardigheden die noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsvolle onderwijsaanpak onvoldoende: onduidelijke instructies, verwarrende of stapelvragen, niet anticiperen op gegeven antwoorden, geen discussies (bege)leiden.	De leerkracht beheerst voldoende de gespreksvaardigheden die noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsvolle onderwijsaanpak: instructies geven, duidelijke vragen stellen, anticiperen op gegeven antwoorden, discussies (bege)leiden.	De leerkracht beheerst voldoende de gespreksvaardigheden die noodzakelijk zijn voor een kwaliteitsvolle onderwijsaanpak: instructies geven, duidelijke vragen stellen, omgaan met gegeven antwoorden, discussies (bege)leiden.		
De leerkracht stimuleert de taalcompetenties van de leerlingen te weinig.	De leerkracht stimuleert de taalcompetenties van de leerlingen.	De leerkracht stimuleert de taalcompetenties van de leerlingen en geeft suggesties om deze te verhogen. De leerkracht zet bewust in op het expliciteren van schooltaal en vaktaal en biedt de doelgroep oefenkansen en kapstokken om dit te internaliseren.		
De leerkracht neemt geen acties in het kader van taalgericht vakonderwijs.	De leerkracht neemt enkele acties op het vlak van taalgericht vakonderwijs. Dit is nog niet structureel geïntegreerd.	De leerkracht zet geïntegreerd in op taalgericht vakonderwijs.		
Sterke punten:				
Werkpunten:				
☐ onvoldoende	☐ voldoende	☐ goed	☐ zeer goed	☐ uitmuntend

1.8 Leerinhouden beheersen				
De leerkracht beheerst de vooropgestelde leerinhouden onvoldoende en beschikt niet over bijkomende achtergrond om de leerinhouden (cognitieve, psychomotorische en/of sociaal-affectieve doelen) gericht te kunnen overbrengen.	De leerkracht beheerst de vooropgestelde leerinhouden voldoende.	De leerkracht beheerst de vooropgestelde leerinhouden en beschikt over bijkomende achtergrond om de leerinhouden (cognitieve, psychomotorische en/of sociaal-affectieve doelen) gericht te kunnen overbrengen. Waar relevant zet de leerkracht dit in, bv. om te anticiperen op onverwachte vragen, te verwijzen naar actualiteit, ...		
De leerkracht toont bereidheid om zich in te werken in onbekende leerinhouden en/of hiaten weg te werken.				
Sterke punten:				
Werkpunten:				
☐ onvoldoende	☐ voldoende	☐ goed	☐ zeer goed	☐ uitmuntend

2. Klasmanagement en attitudes

2.1 Leiding geven

De leerkracht geeft onvoldoende leiding aan de doelgroep waardoor het leerproces in het gedrang komt.	De leerkracht geeft voldoende leiding aan de doelgroep en heeft voldoende impact om het leerproces doorgaans centraal te plaatsen. De leerkracht onderneemt voornamelijk acties die kortstondig effect hebben. De focus is nog eerder eenzijdig, bv. bepaald gedrag niet zien of extra viseren, zich voornamelijk richten op de groep of enkele individuen, pas na escalatie ingrijpen.	De leerkracht geeft goed leiding aan de doelgroep en heeft positieve impact om het leerproces centraal te plaatsen. De leerkracht onderneemt proactief en preventief acties om (ontluikend) storend gedrag te voorkomen. De focus is breed en de leerkracht speelt actief in op wat zich afspeelt zonder het leerproces in het gedrang te brengen. De leerkracht hanteert een constructieve, assertieve en waarderende aanpak.
Sterke punten:		
Werkpunten:		
☐ onvoldoende	☐ voldoende	☐ goed
☐ zeer goed	☐ uitmuntend	

2.2 Verzorgen van contacten en interactie

De leerkracht legt onvoldoende contacten. Er is een gebrek aan interactie.	De leerkracht legt voldoende contacten. Er is voldoende interactie.	De leerkracht legt goed contact met zowel de klasgroep als op individueel niveau. De contacten ogen spontaan en er is sprake van een intensieve interactie.
Sterke punten:		
Werkpunten:		
☐ onvoldoende	☐ voldoende	☐ goed
☐ zeer goed	☐ uitmuntend	

2.3 Handelen als pedagoog

De leerkracht zorgt te weinig voor een krachtige leeromgeving waarin er waardering is voor het individu, de groep en het leerproces.	De leerkracht zorgt voor een krachtige leeromgeving waarin er voornamelijk waardering is voor de groep en het leerproces.	De leerkracht zorgt voor een krachtige leeromgeving waarin er waardering is voor het individu, de groep en ieders leerproces.
Sterke punten:		
Werkpunten:		
☐ onvoldoende	☐ voldoende	☐ goed
☐ zeer goed	☐ uitmuntend	

2.4 Attitudes van de leerkracht

De attitudes van de leerkracht (beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking, verantwoordelijkheidszin en flexibiliteit) zijn onvoldoende zichtbaar.	De attitudes van de leerkracht (beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking, verantwoordelijkheidszin en flexibiliteit) zijn grotendeels zichtbaar.	De attitudes van de leerkracht (beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking, verantwoordelijkheidszin en flexibiliteit) zijn duidelijk zichtbaar. De leerkracht excelleert in een of meerdere attitudes.
Sterke punten:		

Werkpunten:

☐ onvoldoende☐ voldoende☐ goed☐ zeer goed☐ uitmuntend

3. Samenvattend oordeel

SAMENVATTING

Wat zijn je sterkste punten?

Wat zijn je belangrijkste werkpunten?

Wat kan je doen om deze werkpunten te remediëren?